

výparů se průkazně neliší od účinku čistého vzduchu. Změny celkové sušiny, relativní růstové rychlosti ani růstové rychlosti vztažené na listovou plochu nebyly touto vzdušnou alelopatíí, průkazně ovlivněny avšak docházelo k průkaznému zvýšení specifické listové plochy (SLA, tj. listové plochy.kg⁻¹). Výsledky ukázaly, že vzdušná alelopatická komunikace mezi kultivary ječmene neovlivňuje tvorbu celkové biomasy, ale průkazně ovlivňuje přesun biomasy v rostlinách mezi orgány, což by mohlo mít na polích i hospodářské následky. [J. Exp. Bot. 2003, 54: 1931–1939]

Výzkum schopností kořenů některých rostlin přežít vysušení

Mnoho druhů rostlin rostoucích v teplejších a suchých oblastech má schopnost přežít dlouhodobé vyschnutí (dehydrataci) a toto přizpůsobení rostlinné ekofyziologové často studovali i proto,

aby se zvažilo jeho částečné uplatnění i u kulturních plodin trpících suchem. M. Norwood se svými spolupracovníky z Univerzity v Sussexu ve Velké Británii studovali schopnost kořenového systému poikilohydrické rostliny (tj. schopné měnit výrazně obsah vody) *Craterostigma plantagineum* přežít vysušení. Tato rostlina z čel. krtičníkovitých roste v aridních oblastech polopouští Afriky. Výsledky ukázaly, že kořenový systém rostliny je schopný přežít vysušení, ale krátce po znovuzavlažení kořenový systém zestárne a odumře. Avšak už dva týdny po nástupu rehydratace začne růst úplně nový kořenový systém. Během dehydratace se v kořenech akumuluje sacharóza ve vysoké koncentraci od 36 do 111 mmol.kg⁻¹ sušiny (tj. 12,3–38,1 g.kg⁻¹ sušiny), což má vést k ochraně kořenového systému během vysušení. Hlavní metabolické zásoby v kořenech *Craterostigma* však tvoří oligosacharid stachyóza — sacharidová re-

zerva pro syntézu sacharózy (až přes 40 % sušiny kořenů) a během vysušení jsou tyto zásoby metabolizovány. Avšak stachyóza je v kořenech metabolizována v množství přes 350 mmol.kg⁻¹ sušiny, což je mnohem více, než se požaduje pro pozorovanou akumulaci sacharózy. Zásoby stachyózy v kořenovém systému jsou pravděpodobně transportovány do jiných orgánů rostliny, aby se podpořil sacharidový metabolismus během vysušení plev. Při rehydrataci se zásoby stachyózy vrací na původní hladinu během 96 hod. zatímco žádné změny zvýšeného obsahu sacharózy v kořenech v této době nenašávají. Kořeny si tedy udržují ochranné vlastnosti sacharózy mnohem déle, než potřebují. Autoři uvažují, že udržování vysokého obsahu sacharózy v kořenech i po rehydrataci je možnou přeživací strategií proti následnému vysušení. [J. Exp. Bot. 2003, 54: 2313–2321]

L. Adamec

Kontaktní adresy autorů

Lubomír Adamec
Botanický ústav AV ČR
Dukelská 145
379 82 Třeboň
e-mail: adamec@butbn.cas.cz

Miloš Anděra
Národní muzeum—zoologické oddělení
Václavské nám. 68
115 79 Praha 1
e-mail: milos.andera@nm.cz

Aleš Dolný (M. Veselý, D. Bárta)
Katedra biologie a ekologie PřF OU
30. dubna 22
703 01 Ostrava
e-mail: Ales.Dolny@osu.cz

Boris Ekrt
Oddělení paleontologie NM
Václavské nám. 68
115 79 Praha 1
e-mail: ekrtb@nm.cz

Oldřich Fejfar
Katedra paleontologie PřF UK
Albertov 6
128 44 Praha 2
e-mail: fejfar@mail.natur.cuni.cz

Jiří Gaisler (V. Hanák)
Katedra zoologie a ekologie PřF MU
Kotlářská 2
611 37 Brno
e-mail: gaisler@sci.numi.cz

Yitzhak Gutterman
Ben-Gurion University of the Negev
Institute for Desert Research
Sede Boqer Campus
84990 Israel

Lubomír Hanel
Správa CHKO Blaník
257 06 Louňovice 8
e-mail: blanik@schkocr.cz

Ivan Horáček (V. Ložek)
Katedra zoologie PřF UK
Viničná 7
128 44 Praha 2
e-mail: horacek@natur.cuni.cz

Magdalena Chumchalová
Šafaříkova 11
757 01 Valašské Meziříčí
e-mail: magdala@email.cz

Jiří Jakl
Katedra botaniky PřF UK
Benátská 2
128 44 Praha 2
e-mail: jirijakl@seznam.cz

Martin Konvička
Katedra zoologie JU
Branišovská 31
370 01 České Budějovice
e-mail: konva@tix.bf.jcu.cz

Pavel Kovář
Katedra botaniky PřF UK
Benátská 2
128 44 Praha 2
e-mail: kovar@natur.cuni.cz

Jan Křekule
Ústav experimentální botaniky AV ČR
Na Karlovce 1a
160 00 Praha 6
e-mail: jkrekule@ueb.cas.cz

Evžen Kůs
Zoo Praha
170 00 Praha 7
e-mail: kus@zoopraha.cz

Vojen Ložek (I. Horáček)
Kořenského 1
150 00 Praha 5

Jana Nedomová
Oddělení paleontologie NM
Václavské nám. 68
115 79 Praha 1
e-mail: jana.nedomova@nm.cz

Jiří Neustupa
Katedra botaniky PřF UK
Benátská 2
128 01 Praha 2
e-mail: neustupa@natur.cuni.cz

Jiří Novák
Ztracená 69
767 01 Kroměříž
e-mail: jirkanovak318@tiscali.cz

Stano Pekár (J. Král, M. Hrušková)
Výzkumný ústav rostlinné výroby
Drnovská 507
161 06 Praha 6
e-mail: pekar@vurv.cz

Jan Plesník
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Kališnická 4
130 01 Praha 3
e-mail: plesnik@nature.cz

O. Sedláček (Š. Janeček, P. Janečková, J. Riegert)
Katedra zoologie PřF UK
Viničná 7
128 44 Praha 2
e-mail: zbrd@email.cz

Michal Skalka
542 23 Mladé Buky 136
e-mail: mskalka@volny.cz

Miloslav Studnička
Botanická zahrada Liberec
Purkyňova 1
460 01 Liberec
e-mail: botangarden@volny.cz

Josef Suchomel
Ústav ekologie lesa, MZLU v Brně
Zemědělská 3
613 00 Brno
e-mail: suchomel@mendelu.cz

Zdeněk Šesták
Ústav experimentální botaniky AV ČR
Na Karlovce 1a
160 00 Praha 6
e-mail: sestak@ueb.cas.cz

Jaroslav Urban
Lesnická a dřevařská fakulta MZLU
Zemědělská 3
613 00 Brno

Milan Veselý (D. Modrý)
Katedra zoologie PřF UP
tř. Svobody 26
771 46 Olomouc
e-mail: veselym@prfnw.upol.cz

Vladimír Vinter (M. Sedlářová)
Katedra botaniky PřF UP
Šlechtitelů 11
783 71 Olomouc
e-mail: sedlarova@prfholnt.upol.cz